

presenta faisons que a voltes en res se semblen; o sigui: la ciutat que és destinada a objectius militars — que quasi no mereix la pena de dir-se'n; — la ciutat comercial; la ciutat industrial; la ciutat burocràtica; i, per fi, la verdadera ciutat, la ciutat niu d'una raça, conjunt d'espiritualitats d'una nacionalitat, metròpoli per excel·lència.

La vida rural, encare no presenta l'homogeneïtat que a primera vista sembla, puix si bé la producció i explotació agrícola fa veure un conjunt harmònic, natural, no per això deixa d'existir el viure isolat d'una masia o d'una col·lecció de masíes quals interessos li siguin comuns (rodalía); el viure en comú d'una població agrícola (poblet); i, per fi, el viure d'un centre d'aquestes dugues agrupacions, centre de contractació i transformació — mercat — dels homogenis productes per a satisfer totes les heterogènies necessitats (vila)

Heus-aquí, doncs, que aquesta diversificació d'activitats i necessitats humanes, fa que'l verdader seny per a regir als pobles — grans i petits — s'ha d'assentar forçosament en les bases úniques, naturals, de regisme d'una col·lectivitat, o sigui'l regoneixement del dret a regir-se i administrar-se, çó que representa l'aspiració comuna, fonamentada en les propies i verdaderes necessitats i anhels que fins l'aire que's respira, canta, d'un determinat agrupament d'homes, lligats per una mateixa naixença, per una comú realitat d'usos i costums.

En un proper article, veurem com res d'aixó s'acompleix en la legislació espanyola.

Fulls del meu àlbum

VALENCIA

Es una ciutat nova, poixanta, que ha fet la creixença molt ràpidament i s'extén en una immensa planúria que tanca molta riquesa; i per ses hortes, conegudes de tot el món i per son important port, se l'anomena a voltes la perla de Llevant.

De lluny, la ciutat presenta un conjunt hermós, variat, d'altres torres ennegrides per llurs segles i alts edificis que atravesa pel mig el riu Túria, cenyit per l'extensa i verda catifa de sos camps.

Produeix l'impressió, al foraster que la visita, que és una ciutat antiga que s'ha rejovenit. Compta amb un passeig d'un kilòmetre de llarg, que és l'Alameda, on s'hi celebra la rúa per Carnaval, que és una de les festes més boniques i típiques de Valencia, puix en

aquells dies les carroces i l'ambient tot s'aroma de flors, sentint-se un transportat al mes de maig.

Tot això i la bellesa de llurs dones fa que l'estada al foraster li siga simpàtica. Més nos altres, catalans, entre mig de tantes flors sentim la cuiçor d'algunes espines.

I aquest malestar és, naturalment, per no

Bar La Bohèmia

d'en

Esteve Julià

Refrescos : Pastes : Begudes
Vermouth a 15 céntims

Classes imillorables

Establiment predilecte de la joventut i els sportmans

17 . CARRER DE LA PALMA : 17

poder parlar el català en una terra que'ns comprèn com nosaltres comprenem el valencià, ja que les diferències de pronunciació o vicis de llenguatge, són tant poca cosa, que bé's pot dir que és el mateix idioma.

A molts valencians que s'avergonyeixen de parlar llur idioma i obliden a xí sa història i son passat, solament desitjo que sentin de tot cor i amb tota la intensitat, el patriotisme pur que'ls catalans sentim, al visitar alguns monuments que Valencia serva encare de la nostra dominació lliure, que'ls portà dies de glòria.

A la plaça del Príncep Alfons i en mig d'un deliciós parterre, s'aixuca l'estàtua del nostre rei, l'invicte don Jaume'l Conqueridor, que va conquerir Valencia i va treure-la de les urpes i del jou a que era sotsmesa pels alarbs.

Visiteu Després la casa Llotja de contractació, molt semblant a la que's construí també a Mallorca, en aquells temps esplendorosos del nostre rei, i llegireu en català les inscripcions i data de la construcció, coronat per un escut amb les quatre barres i damunt la rata pinyada o rat penat, que és el nom propiament dit, distintiu que fou d'aquell gran rei i que agrait concedí a la ciutat de Valencia.

Per a obtenir el complet convenciment o judici de que tots els nobles de Valencia lluitaven junts amb els catalans, sots els plecs de una mateixa bandera i que un mateix escut coronava llur ideal, no hi hà més que visitar el palau dels Borges, el del comte Caral, ducs de Manda, marquès de les Aigües, ambaixador de Vich, comte Parcent, la casa Coronas i altres.

I are, repetim, per la veritat que tanca, la frase feta pel Dante:

«Vergonya eterna per als que menyspreuen llur idioma i alaben el dels altres.»

V TURU

Valencia, 10-5-17.

RÀPIDA

LA PAU DE RUSSIA AMB ALEMANYA. — Circulen insistents rumors favorables a una pau entre Rússia i Alemanya, per separat.

Seria de lamentar que així fos, no per sentiment bèl·lic que no posseim, sino perquè una pau per separat de les nacions aliades, en lloc d'accelerar la pau definitiva d'Europa, no faria sino aplaçar-la més. I també perquè seria un contrassentit que Rússia deixés a les nacions que lluiten pel Dret i la Justícia contra l'imperialisme prussià, tot justament are, quan amb el caràcter de lliure que li permet ostentar l'haver acabat amb el règim pretorià que la tiranitzava, podria coadjuvar al triomf de les concepcions més sagrades de l'humanitat, com són: la Llibertat dels pobles, el Dret de gents, i la Justícia.

Per això ens resistim a creure que aquesta pau sigui un fet i menys en aquests moments que l'antorxa de la llibertat il·lumina els ciments de la nova Rússia, republicana i socialista, enlairant-la fins al nivell més alt de dignitat ciutadana i de civilització.

Mentres tant circulen aquells rumors, l'heroica França i la lliberal Anglaterra estan més compenetrades que mai i disposades a prosseguir l'ominosa guerra que desmesurades ambicions els obligaren a sostenir.

També la República dels Estats Units, està decidida a jugar-se el tot pel tot per al triomf de la causa per la qual batallen els aliats.

Fem vots, doncs, per a que una prompte ofensiva acabi amb la vergonyosa guerra i en surtin victorioses les nacions aliades.

AIGUA FORTS

IX

OH, POESIA! — Aviat en Clavé no's donarà vergonya de que a Granollers hi hagi un carrer batejat amb el seu nom.

El gran carrer, aquest trocet de carretera abans tant lleig, amb les aceres esbotsades i les cases fent recons, va transformant-se de mica en mica, en un carrer de Fernando de Granollers, amb botigues noves, amb aceres ciutadanes, amb arbres ombrosos i amb una ratlla de cases arrengrades uniformement, com fetes amb tira línies.

Al propietari de la cantonada no li agrada aquest paisatge ciutadà. Ell — joh gran clàssic! — prefereix els carrers irregulars, fent tercerilles i zigues zagues, dels pobles pagesívols, amb els porcs pasturant pel mig i l'aviram que s'esvalota quan passa un auto, i el femer al costat de la porta i una acera de cairons, tant vells i tant esbocinats, que ni són cairons, ni allò és acera, ni enrajolat tant sols, ni res que s'hi assembla.

Per çó, quan anaren els paletes a posar la moderna rajola de Portland sobre el què era acera de casa seva, els va aturar i els digué que mai del món consentiria aquell escarni a la tradició i aquella beta a la vellúria. ¡Quina culpa té aquesta acera d'ésser vella per a que nosaltres l'ofeguem amb aquests pulits maons que representen l'asquejant modernisme?...

Els paletes, eternits, marxaren, però de nit, quan només corren els serenos — i això de serenos de vegades és un dir — quatreombres s'aproparen al portal de cal propietari i en pocs moments, sense fer soroll, deixaren enllestida l'acera, plana, neta i pulida com una de ciutat.

A l'endemà, a l'obrir la porta el recalitrant obstruccionista, va tenir un atac de feridura.

XIXU